

Lokaal preventieakkoord Koggenland

‘Koggenland vaart wel bij gezondheid’

“Met dit mooie preventieakkoord ga ik samen met organisaties, verenigingen en inwoners aan de slag om in Koggenland een gezondere leefomgeving te maken voor iedereen. Er is aandacht voor jong en oud! Er zijn mooie initiatieven en activiteiten waarbij de focus ligt op rookvrije omgeving, gezonde leefstijl, het verminderen van alcoholgebruik en bestrijden van eenzaamheid. Inspirerend!”
Judith Gielens, JOGG Koggenland.

29 Oktober 2021

Lokaal preventieakkoord Koggenland – Koggenland vaart wel bij gezondheid

‘Koggenland vaart wel bij gezondheid’

Gemaakt door het Kernteam lokaal preventieakkoord Koggenland:

George Doorgeest, Judith Gielens, Laura Tiggelman, Mirjam Bedeke, Wouter Snoek, Anita Schouten, Natascha Rus, Tim Koning, Auke Abbekerk, Esther Koning, Manuela de Man, Esther Burgers, Esther Kleine Deters

Vooraf

Deze bundel bestaat uit drie documenten, samen het lokaal preventieakkoord Koggenland.

Versie “Denken” – Activiteitenprogramma ‘En nu ... Actie!’ - Versie “Doen”

De versie “**Denken**” was er het eerst, in april 2021. Met die versie werd voor Koggenland, na positief advies van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), financiële ondersteuning uit het Nationaal Preventieakkoord (ministerie van Volksgezondheid, Welzijn, Sport) verdiend. In totaal € 60.000,= (€ 20.000,= in 2021, 2022 en 2023) om de uitvoering van het activiteitenprogramma te ondersteunen.

Tegelijk met de versie “Denken” is het **Activiteitenprogramma ‘En nu Actie!’** gemaakt: een lijst met activiteiten om de doelstelling van het akkoord te bereiken.

Na het positief advies van de VNG is de Denk-versie ‘vertaald’ in de versie “**Doen**” (oktober 2021). Bestemd voor inwoners, verenigingen, organisaties, instellingen en ondernemers om hen te laten zien wat het akkoord inhoudt. Om hen te enthousiasmeren en vooral uit te nodigen om actief mee te doen. Waarom? De titel die aan het lokaal preventieakkoord is gegeven, ‘**Koggenland vaart wel bij gezondheid**’, spreekt voor zich.

De volgorde in deze bundeling is omgekeerd aan het moment van opstellen:

- I. Versie “Doen”
- II. Activiteitenprogramma ‘En nu ... Actie!’
- III. Versie “Denken”

Reden: in de praktijk gaat om de uitvoering van alle bedachte plannen.

Lokaal preventieakkoord Koggenland

'Doen'

'Koggenland vaart wel bij gezondheid'

Uitdaging

Inwoners van Koggenland leven zo lang mogelijk gezond.

Antwoord

*Activiteiten in het **Lokaal Preventieakkoord Koggenland** helpen gezondheidsproblemen voorkomen en ondersteunen een gezonde leefstijl van de inwoners.*

Uitnodiging

Lees je dit akkoord als inwoner, organisatie of ondernemer, word je enthousiast en heb je ideeën om het nog intensiever en leuker te maken? Wil je graag meedoen?

Neem contact op en sluit je aan!

Kernteam: de aanjager van ‘Koggenland vaart wel bij gezondheid’

Het lokaal preventieakkoord ‘Koggenland vaart wel bij gezondheid’ is gemaakt door een kernteam bestaande uit vertegenwoordigers van diverse maatschappelijke partners (professionals en vrijwilligers), ondernemers en inwoners. In dat team zijn kennis, ervaring en krachten gebundeld.

Na een heel mooi sportakkoord was het een logische stap om ook in te zetten op een preventieakkoord. De aanpak kon bijna naadloos worden overgezet. George Doorgeest – gemeente Koggenland.

Iedereen een gezonde leefstijl

Koggenland is een prettige gemeente om te wonen, werken en ontspannen. Dat gevoel willen we met het lokaal preventieakkoord versterken door inwoners te ondersteunen bij het krijgen en houden van een gezonde leefstijl. Om daarmee gezondheidsproblemen te verlichten of beter nog: zoveel mogelijk te voorkomen. Concreet: geen overmatig alcoholgebruik, niet roken, geen drugs gebruik, het lichaamsgewicht onder controle. Kinderen die hun talenten optimaal ontwikkelen, fitte volwassenen die zich actief inzetten voor het wel en wee van mede-inwoners en organisaties in Koggenland, vitale ouderen die zo lang mogelijk meedoen. Met de positieve instelling: *‘Niet tobben over wat niet (meer) kan, maar genieten van wat (nog) wel kan’*.

“Binnen het preventieakkoord dragen wij als GGD Hollands Noorden graag bij aan het bevorderen van de vitaliteit van alle inwoners. Samen gaan we voor het stimuleren van groenere en gezondere keuzes en het actief bijdragen aan het welbevinden van iedereen in Koggenland”- GGD Hollands Noorden

Samenstelling Kernteam

GGD Hollands Noorden:

Laura Tiggelman,
Mirjam Bedeke,
Esther Burger,
Esther Kleine Deters;

Sportraad Koggenland:

Wouter Snoek,
Anita Schouten;

Gemeente Koggenland:

George Doorgeest,
Judith Gielens,
Manuela de Man,
Esther Koning;

Adviesraad Sociaal Domein:

Natascha Rus;

Vrijwilligerspunt

Westfriesland:

Auke Abbekerk;

Sportschool Fit & Krachtig:

Tim Koning.

Steeds meer partners

Het akkoord is uitgewerkt in een activiteitenprogramma. Nu nog gevuld met initiatieven van de kernteamleden, die zij samen of met organisaties uit eigen ‘kennissenkring’ uitvoeren. Deze enthousiaste start moet andere organisaties en inwoners stimuleren om ook mee te gaan doen. Om zo een olievlekwerking te krijgen: meer partners, meer activiteiten, meer deelnemers, en uiteindelijk meer inwoners met een gezonde leefstijl. Dat het daadwerkelijk zo werkt blijkt dat zich in de periode tussen april (oplevering Denk-versie) en oktober 2021 (Doe-versie) een aantal nieuwe uitvoerings partners heeft gemeld (zie hiernaast). *In Koggenland sta je er niet alleen voor.*

Vervolg preventieakkoord na 2023

De activiteiten zijn geen ‘losse flodders’, er hoort een vervolg of herhaling bij. We nemen er daarom ook de tijd voor, willen het akkoord (en de uitvoering) niet beperken tot en met 2023 (zo lang is er ondersteuning uit het Nationaal Preventieakkoord). We denken in 2022 en 2023 na over de borging, voortzetting na 2023. Het aanwennen van een gezonde leefstijl (en daarna behouden daarvan) zal in sommige gevallen meer tijd nodig hebben. Net als in het nationaal akkoord zetten we als stip op de horizon het jaar 2040. Dan moet b.v. een Gezonde en Rookvrije Generatie een feit zijn. *Met ‘Koggenland vaart wel bij gezondheid’ zetten we in de periode 2021- 2023 de eerste stappen.*

Iedereen kan meedoen

Samenwerking is voorwaarde voor een succesvol lokaal preventieakkoord. Het Kernteam doet dat al. Het is wenselijk meer partners erbij te betrekken, als waarborg om de ambitie van ‘een gezonde leefstijl voor iedereen in Koggenland’ waar te maken. Ruim baan voor ondernemers, organisaties en inwoners in Koggenland om mee te denken en uit te voeren, aan activiteiten mee te doen. *Bijdragen aan de gezonde leefstijl in Koggenland is een verantwoordelijkheid van ons allemaal.*

“De Sportraad waardeert het preventieakkoord en ziet het als steun in de rug voor verenigingen. Zowel financieel als in het zoeken naar de juiste partners. Natuurlijk met aansluiting op het Sportakkoord” – Wouter Snoek

Partners vanaf de start (Kernteam):

GGD Hollands Noorden
Sportraad Koggenland
Gemeente Koggenland
Vrijwilligerspunt
Westfriesland
Sportschool Fit & Krachtig
Adviesraad Sociaal Domein

Uitvoeringspartners:

Fysiotherapie Koggenland
Rene Valk
Beweeg Jezelf

Meer weten over:

‘Koggenland vaart wel bij gezondheid’?

Kijk op:

www.sportraadkoggenland.nl

Meedoen met

‘Koggenland vaart wel bij gezondheid’?

Neem contact op met:

Wouter Snoek

e-mail:

bsc@sportraadkoggenland.nl

telefoon: 0630915013

Thema's

Bij het maken van het lokaal preventieakkoord starten we als kernteam niet 'op nul'. Er waren al heel wat beleidsstukken (b.v. Lokaal gezondheidsbeleid Koggenland) en activiteitenprogramma's (zoals JOGG – Jongeren op Gezond Gewicht) die acties in gang zetten. Daar borduren we met 'Koggenland vaart wel bij gezondheid' dankbaar op voort. We intensiveren bestaande en voegen nieuwe activiteiten toe. De thema's van het Nationaal Preventieakkoord zijn ook onze hoofdthema's. Met onze eigen kennis en ervaringen hebben we daar voor Koggenland een paar eigen, aandacht vragende, thema's aan toegevoegd. In het activiteitenprogramma zijn voor die thema's specifieke acties opgenomen. *Dat is de Koggenlandse plus op de aandacht in het Nationaal Preventieakkoord.*

"Samen zorgen wij ervoor dat mensen met dementie zo goed mogelijk kunnen blijven meedoen in de samenleving", Auke Abbekerk, Vrijwilligerspunt Westfriesland

Maatwerk: ondersteuning op goede plek

De activiteiten zijn vooral bedoeld voor inwoners die hulp en ondersteuning op de hiervoor genoemde thema's nodig hebben. Dat betekent: weten wat de hulpvraag/behoefte is, welk aanbod er is om die vraag/behoefte te beantwoorden en welke organisatie dat aanbod kan verzorgen. Het lokaal preventieakkoord brengt vraag (via degenen die daar kennis van hebben) en aanbod (activiteitenaanbieders) bij elkaar. Bijvoorbeeld tijdens activiteit als een 'ontmoetingscafé'. *Het preventieakkoord levert maatwerk, de juiste activiteit op de juiste plaats.*

"Heb je behoefte aan contact, de inzet van een vrijwilliger kan waardevol zijn. Vrijwilligerswerk is ook een goede mogelijkheid om in contact te komen", Auke Abbekerk, Vrijwilligerspunt Westfriesland.

Hoofdthema's in het akkoord zijn:

(Voorkomen van)

- roken
- overmatig alcoholgebruik
- overgewicht.

Koggenland heeft daar nog een aantal **eigen thema's** aan toegevoegd:

- drugs,
- weerbaarheid,
- sociale veerkracht
- dementie

Titels van **activiteiten** in het akkoord (ze staan uitgewerkt in het Activiteitenprogramma):

1. Directe acties

(Acties die snel gestart kunnen worden)

Stoptober

IkPas

Podcast

Hand in hand: lokaal sport-

en

preventieakkoord

Speeddaten op

Preventiemarkt

Van de grond tot in de mond

In control of Alcohol and

Drugs

Workshop softdrugs

Laat je niet strikken

Voorlezen over gezonde

voeding

GOED omgaan met dementie

Schud de eenzaamheid af!

2. Toekomstige acties

(Acties die nog uitgewerkt moeten worden)

Gezonde Kinderopvang

30 dagen gezonder

Ondersteuning terugdringen

alcoholgebruik

Vitaliteitssymposium

Netwerken en bewegen

Zelfverzekerder leven

Gezonde leefstijl: jong

beginnen

Spelen is van jongs af leuk

Aandacht voor onmisbare vrijwilligers

Onderdeel van de activiteiten is ondersteuning van vrijwilligers en organisaties die (vooral) met vrijwilligers werken. Het vinden en betrekken van vrijwilligers wordt al steeds lastiger, en nu doen we voor uitvoering van preventieactiviteiten een beroep op '(extra) inspanningen. Soms zelfs met een ander soort activiteit dan waar men 'in thuis' is. Zoals het begeleiden van Dementerende of eenzame personen. In preventieakkoord Koggenland staan daarom ook activiteiten om de vrijwilligers te ondersteunen, b.v. met opleidingsactiviteiten op gezondheidsthema's. *Voor een succesvolle uitvoering van het lokaal preventieakkoord zijn vrijwilligers onmisbaar.*

Activiteiten

Het kernteam heeft een reeks preventieve activiteiten verzameld in een uitgebreid **Activiteitenprogramma 'En nu ... Actie!'** voor de jaren 2021 t/m 2023. Sommige zijn al gestart of starten binnenkort, andere worden voorbereid en later uitgevoerd. Soms kan iedereen meedoen, soms zijn ze bestemd voor bepaalde doelgroepen of gebieden in Koggenland.

(Oktober 2021: Stoptoberactie voor het stoppen met roken)

Voorbeelden van activiteiten

Eenzaamheid

Voor het thema 'eenzaamheid' organiseert het Vrijwilligerspunt binnenkort workshops 'In contact via vrijwilligerswerk' in Spierdijk en Ursem. De activiteit wordt via zorg- en welzijnsinstellingen bekend gemaakt.

Gezonde jeugd, gezonde toekomst (JOGG)

Koggenland is een JOGG-gemeente. Doel van JOGG is een gezondere omgeving om op te groeien. Waarbij gezonde voeding en gezond bewegen aantrekkelijk en normaal zijn voor jongeren (en hun ouders). Iedereen heeft er een rol bij: gemeente, ouders, scholen, bedrijven, winkeliers, (sport)verenigingen en hulpverleners.

Ikpas: pauzeer je alcoholgebruik!

Ikpas is een jaarlijks terugkerende actie in de maand januari: een maand geen alcohol drinken. De gemeente Koggenland, Brijder Preventie en GGD Hollands Noorden bereiden de werving van deelnemers voor: inwoners, bedrijven, professionals in de zorg, sport en onderwijs. Misschien komt er zelfs een Ikpas Battle.

Alcoholgebruik in sportkantines

Negen sportverenigingen hebben zich aangemeld voor het nalevingsonderzoek alcohol in sportkantines. In oktober 2021 is dit project gestart.

Gedurende de looptijd van het preventieakkoord komen er nieuwe activiteiten bij. Die kunnen aangemeld worden door het kernteam, eventuele nieuwe partners, inwoners, verenigingen, organisaties, instellingen, ondernemers enz. Als ze maar passen bij de opzet en doelstelling van het preventieakkoord.

Samenwerking met lokaal sportakkoord Koggenland

Koggenland is trots: naast het lokaal preventieakkoord is er ook het lokaal sportakkoord. Aan de volledige naam daarvan (sport/beweeg/preventieakkoord) is te zien dat preventie daarin ook al een rol speelde. Door de duidelijke overeenkomst (beiden gaan over gezondheid, meedoen, actief zijn, elkaar helpen) is de doelstelling om samenwerking tussen beide akkoorden te bevorderen. Uiteindelijk kan dat leiden tot één akkoord met één activiteitenprogramma. Met als mogelijke naam Vitaliteits- of Leefstijlakkoord. *Koggenland borgt haar sport/beweeg/preventie- en het lokaal preventieakkoord in één akkoord.*

(Vrijwilligers in het Doe-team Zuidermeer realiseerden een vrij toegankelijk fitplein op de sportaccommodatie in Zuidermeer).

Rookvrije accommodaties

Sportverenigingen worden gestimuleerd om hun terrein volledig rookvrij te maken. De Sportraad Koggenland geeft 'subsidie' om verenigingen de stap te laten zetten.

Gezonde kantines

Samen met JOGG Koggenland hebben drie verenigingen een gesprek gehad om hun kantine gezonder te maken.

Het schoolplein is voor iedereen

Samen met de gemeente wordt gekeken naar het 'opwaarderen' van de schoolpleinen tot open speelpleinen met meer groen en meer beweegmogelijkheden. Eén school is er actief mee bezig.

Bewegen in ieder dorp

De gemeente heeft samen met Doe-teams verschillende fitpleinen / sportpleinen ontwikkeld / op de planning staan. Meer initiatieven volgen.

Lokaal preventieakkoord Koggenland – Koggenland vaart wel bij gezondheid

<p>Organisatie van het preventieakkoord</p> <p>We tuigen geen ingewikkelde organisatie op voor ‘Koggenland vaart wel bij gezondheid’, er komt geen omvangrijke papierwinkel aan te pas. Dat zou het bedenken, aanmelden en uitvoeren van activiteiten ingewikkeld en traag maken. Wij willen de uitvoering en doorontwikkeling van het akkoord juist voortvarend aanpakken en het voor partners, organisatoren van en deelnemers aan activiteiten zo duidelijk en makkelijk mogelijk maken.</p> <p>-</p> <p>Hieronder de taakverdeling en de werkwijze.</p>	<p>Organisatie</p> <p>De organisatie van ‘Koggenland vaart wel bij gezondheid’ op hoofdlijnen:</p> <ul style="list-style-type: none">- twee projectleiders voor coördinatie en voortgang van de uitvoering;- één kernteam voor het up-to-date houden van het activiteitenprogramma en verdere ontwikkeling van het akkoord;- zoveel mogelijk partners die het akkoord onderschrijven en samen activiteiten bedenken, aanmelden en uitvoeren.
--	--

<p>De projectleiders</p> <p>Bij de Stichting Sportraad Koggenland is één projectleider ondergebracht, voor preventieve activiteiten waarvan sport/beweegaanbieders initiatiefnemer. Bij de gemeente Koggenland is ook één projectleider, voor preventieve activiteiten waarvan organisaties op andere gebieden initiatiefnemer zijn. Zij coördineren de voortgang van de uitvoering, kennen financiële bijdragen toe aan activiteiten uit het akkoord, houden de resultaten/effecten daarvan bij, volgen ontwikkelingen die van belang (kunnen) zijn voor het lokaal preventieakkoord. Over dat alles praten zij minimaal tweemaal per jaar met het Kernteam.</p>	<p>Het kernteam</p> <p>Het kernteam bestaat in eerste instantie uit vertegenwoordigers van de partners die dit akkoord hebben gemaakt. Afhankelijk van ontwikkelingen (b.v. aanhaken van nieuwe partners, samenvoegen van het preventieakkoord met het sportakkoord) kan die samenstelling in de loop der tijd wijzigen of kunnen er werkgroepen bij komen. Het team evalueert uitgevoerde activiteiten, bespreekt ontwikkelingen en ervaringen, doet suggesties voor aanvulling of aanpassing van het activiteitenprogramma, en denkt na over voortzetting van het akkoord na 2023. Het team komt minimaal tweemaal per jaar bij elkaar.</p>	<p>De partners</p> <p>‘Koggenland vaart wel bij gezondheid’ is ontwikkeld door het kernteam, de partners van het eerste uur. Bij de start zijn zij vaak nog wel zelf initiatiefnemer van activiteiten en werken in de uitvoering daarvan samen met elkaar of met organisaties/instellingen/ondernemers uit hun eigen netwerk. Uitbreiding van het aantal partners zorgt daarna ook voor andere trekkers en samenwerking. Partners onderschrijven het lokaal preventieakkoord, nemen initiatieven voor activiteiten, werken samen in de uitvoering, betrekken inwoners, instellingen, organisaties en ondernemers bij hun activiteiten. Zij zijn de ambassadeurs van ‘Koggenland vaart wel bij gezondheid’.</p>
--	--	---

Financiën

Het rijk stelt t/m 2023 een jaarlijks uitvoeringsbudget beschikbaar van € 20.000,= (totaal € 60.000,=). De gemeente Koggenland doet daarvoor jaarlijks de aanvraag bij het ministerie van VWS. Door combinatie met het lokaal sport-, beweeg- en preventieakkoord Koggenland, gebruikmaken van andere subsidiebronnen (zoals het 'Steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl' van het ministerie van VWS) of ondersteuning uit het bedrijfsleven, kan het budget verhoogd worden. De projectleiders bij de Sportraad Koggenland en Gemeente Koggenland beheren elk de helft van het uitvoeringsbudget (€ 10.000,= per jaar).

Communicatie

Wil 'Koggenland vaart wel bij gezondheid' een succes worden, dan moet iedereen weten dat er in Koggenland intensief aan de gezonde leefstijl van de inwoners wordt gewerkt. Hoe dat gedaan wordt en hoe je daar aan mee kunt doen. Zowel door het organiseren van activiteiten als er aan meedoen. Om die bekendheid voor elkaar te krijgen hebben projectleiders en kernteam een 'gereedschapskist communicatie' klaar staan, gevuld met allerlei middelen om de gewenste aandacht te trekken.

Informatie over aanmelden van activiteiten

Op de website www.sportraadkoggenland.nl staan het aanmeldingsformulier en de voorwaarden waar activiteiten aan moeten voldoen om in het activiteitenprogramma te komen en een financiële bijdrage te krijgen.

Activiteitensubsidies

Uit het uitvoeringsbudget is geen subsidie mogelijk voor 'losse' activiteiten van afzonderlijke organisaties. Wel voor activiteiten die, passend binnen de gedachten achter het preventieakkoord, door minimaal drie samenwerkende organisaties (privaat en publiek) worden ontwikkeld en/of uitgevoerd.

Tools in de 'Gereedschapskist communicatie'

Advertenties, advertorials, flyers-folders-posters-brochures-factsheets, mailings, persberichten, video's-blogs-vlogs, outdoor reclames, sociale media, websites, uitnodigingen, brieven, eigen communicatiemiddelen van partners.

Meer informatie en aanmelden om mee te doen

Wil je meer weten over het lokaal preventieakkoord 'Koggenland vaart wel bij gezondheid'? Wil jij of jouw organisatie ook meedoen in het bedenken en/of uitvoeren van activiteiten? Heb je andere of nieuwe ideeën die in het akkoord kunnen passen? Neem contact op met:

Wouter Snoek

e-mail: bsc@sportraadkoggenland.nl

telefoon: 0630915013

of kijk op: www.sportraadkoggenland.nl

Activiteitenprogramma 'En nu ... Actie!'

Lokaal preventieakkoord Koggenland 2021 t/m 2023

Groep I: Directe activiteiten

Activiteiten die snel (in 2021) voorbereid/gestart kunnen worden

Stoptober

Thema	Stoppen met roken
Actie inhoud	Actie 28 dagen niet roken (werving, webinar, promotie)
Actie van wie (Vet is trekker)	GGDHN , Brijder, alle partners van het LPA
Actie voor wie	Volwassenen: alle inwoners die roken (incl hun omgeving) en partners van het LPA
Actie moment	2021: Juni/juli/augustus – voorbereiding September – werving Oktober – Actiemaand 2022: idem
Financiële bijdrage (begroot)	
Doel	Terugdringen aantal rokers/stimuleren stoppen met roken

IkPas

Thema	Alcohol
Actie inhoud	Promotie, werving, organiseren van webinar en IkPas Battle voor de actie 'Een maand geen alcohol drinken'
Actie van wie (Vet is trekker)	GGDHN , Brijder, alle partners van het LPA
Actie voor wie	Volwassenen: alle inwoners en professionals
Actie moment	2021: September/oktober – voorbereiding van de werving November/december – Uitzetten van de wervingsacties (gerichte werving, materialen, netwerk), organisatie van de webinar 2022: Januari: Uitvoering
Financiële bijdrage (begroot)	
Doel	Verminderen Alcoholgebruik (bewustwording, doorbreken gewoontegedrag)

Lokaal preventieakkoord Koggenland – Koggenland vaart wel bij gezondheid

Podcast

Thema	Alle thema's uit het LPA
Actie inhoud	Podcast maken over gezondheid en gezonde leefstijl, en de aanpak in Koggenland
Actie van wie (Vet is trekker)	Sportschool Fit en Krachtig , gemeente, JOGG, SSK, GGD, Vrijwilligerspunt,
Actie voor wie	Alle inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Zo mogelijk uitgesplitst per wijk/dorp op basis van een specifiek aandachtspunt of vraag.
Actie moment	2021
Financiële bijdrage (begroot)	€ 1.000,=
Doel	Verspreiden van kennis over effectieve interventies m.b.t. gezonde leefstijl en inwoners/organisaties stimuleren om te participeren in lokaal preventieakkoord Koggenland

Hand in hand lokaal sport- en preventieakkoord

Thema	Integrale aanpak
Actie inhoud	Gezamenlijke bijeenkomsten van kerngroepen lokaal sportakkoord en lokaal preventieakkoord
Actie van wie (Vet is trekker)	SSK en Gemeente , alle partners in de twee akkoorden
Actie voor wie	Maatschappelijke organisaties in de kerngroepen van beide akkoorden
Actie moment	Najaar 2021
Financiële bijdrage (begroot)	€ 1.000,=
Doel	Korte termijn (2022): samenwerking van beide kerngroepen Langere termijn (2023): samengaan in één kerngroep Vitaliteit

Speeddaten op Preventiemarkt

Thema	
Actie inhoud	Sport- en preventiemarkt
Actie van wie (Vet is trekker)	Gemeente en SSK , m.m.v. 5 partners in het lokaal preventieakkoord en 8 partners in het lokaal sportakkoord
Actie voor wie	Maatschappelijke organisaties
Actie moment	Mei 2022
Financiële bijdrage (begroot)	€ 2.500,=
Doel	Speeddate sessie waar maatschappelijke organisaties afspraken maken over gezamenlijk uit te voeren activiteiten

Van de grond tot in de mond

Thema	Overgewicht
Actie inhoud	Moestuinen / moestuinbakken plaatsen bij de kinderopvang. Educatie voor de leidster, materiaal voor de kinderen. Workshop voor de ouders.
Actie van wie (Vet is trekker)	JOGG , Jong Leren Eten, GGD, Kinderopvang
Actie voor wie	Kinderen van kinderopvang en BSO, leidsters kinderopvang, primair onderwijs (Gezonde School)
Actie moment	2 KDV in 2021, 5 KDV in 2022, 5 KDV in 2023
Financiële bijdrage (begroot)	2021: € 1.500,= 2022 en 2023: € 3.750,=
Doel	Kinderen op jonge leeftijd kennis laten maken met gezonde voeding, proeven en gezonde snack; leidsters handvatten geven voor 'groene educatie'.

In control of Alcohol and Drugs

Thema	Alcohol, Drugs
Actie inhoud	Uitbreiden van het programma In Control of Alcohol and Drugs met: Kwaliteitsmethodiek sportkantines, Adviesgesprekken, E-learning, IVA, NIX18 / 'Wel zo sportief', Preventie grote evenementen, Voorlichting
Actie van wie (Vet is trekker)	SSK , Gemeente, Brijder Stichting, Sportverenigingen met eigen kantine, GGD
Actie voor wie	Alle inwoners
Actie moment	2021 t/m 2023
Financiële bijdrage (begroot)	Geen. Financiering uit In Control of Alcohol and Drugs en/of regulier budget Brijder Jeugd.
Doel	Verminderen alcohol en drugsgebruik

Gezonde kantines

Thema	Overgewicht
Actie inhoud	Fasegewijs gezondere producten introduceren in kantines
Actie van wie (Vet is trekker)	JOGG, SSK , verenigingen met een eigen kantine
Actie voor wie	Verenigingen met eigen kantine
Actie moment	2021 t/m 2023
Financiële bijdrage (begroot)	n.t.b.
Doel	Kantines met gezond aanbod

Rookvrije accommodaties

Thema	Roken
Actie inhoud	Geheel rookvrij maken van maatschappelijke accommodaties (zoals verenigingsgebouwen)
Actie van wie (Vet is trekker)	Gemeente, SSK , maatschappelijke organisaties met eigen accommodatie, Brijder, GGD
Actie voor wie	Maatschappelijke organisaties met eigen accommodatie
Actie moment	2021 t/m 2023 Semi openbare gebouwen per 1 juli 2021; bedrijven per 1 januari 2022
Financiële bijdrage (begroot)	€ 750,= voor buitenruimtes
Doel	Rookvrije accommodaties en ondersteuning bij stoppen met roken

Workshop softdrugs

Thema	Drugs
Actie inhoud	Workshops om jongeren te wijzen op effecten van softdrugsgebruik
Actie van wie (Vet is trekker)	Gemeente (jongerenwerk) , GGD, Brijder
Actie voor wie	Jongeren in Obdam, De Goorn, Avenhorn, Ursem, eventueel andere belangstellende dorpen
Actie moment	2021 t/m 2023
Financiële bijdrage (begroot)	Geen. Financiering uit In Control of Alcohol and Drugs en/of regulier budget Brijder Jeugd.
Doel	Verminderen drugsgebruik

Laat je niet strikken

Thema	Roken, verslavingen
Actie inhoud	Informatie over verslavingen m.b.t. roken, energiedranken etc.
Actie van wie (Vet is trekker)	Jongerenwerk , Brijder, GGD, gemeente
Actie voor wie	Jongeren
Actie moment	2021, 2022 en 2023
Financiële bijdrage (begroot)	Geen. Financiering uit In Control of Alcohol and Drugs en/of regulier budget Brijder Jeugd.
Doel	Verminderen gebruik genotmiddelen

Voorlezen over gezonde voeding

Thema	Overgewicht
Actie inhoud	Uit boekjes gezond eten voorlezen aan kinderen van basisscholen. En hen kennis laten maken met groenten en ander gezond eten.
Actie van wie (Vet is trekker)	Vrijwilligerspunt , Stichting Netwerk, primair onderwijs (relatie met Gezonde Schoolaanpak)
Actie voor wie	Kinderen van basisscholen
Actie moment	2021 met doorloop in 2022
Financiële bijdrage (begroot)	n.t.b.
Doel	Kinderen op jonge leeftijd bewustmaken hoe belangrijk goede voeding is om overgewicht te voorkomen

GOED omgaan met dementie

Thema	Weerbaarheid
Actie inhoud	De training geeft inzicht wat dementie is, hoe je het kan signaleren en er mee om kan gaan binnen de organisatie. Na de training beschikt die organisatie over een plan om dit zo goed mogelijk in te vullen
Actie van wie (Vet is trekker)	Vrijwilligerspunt , Stichting Netwerk, SSK, vrijwilligersorganisaties
Actie voor wie	Alle inwoners
Actie moment	2021 met doorloop in 2022 en 2023
Financiële bijdrage (begroot)	n.t.b.
Doel	Vrijwilligers en leden met dementie zolang mogelijk bij de organisatie betrekken.

Schud de eenzaamheid af!

Thema	Eenzaamheid
Actie inhoud	In de workshop laten wij zien hoe een bewoner kan vragen om samen iets te ondernemen. Ook laten wij mogelijkheden zien om te bepalen of vrijwilligerswerk iets voor de bewoner is.
Actie van wie (Vet is trekker)	Vrijwilligerspunt , Stichting Netwerk, SSK, vrijwilligersorganisaties
Actie voor wie	Inwoners die eenzaam zijn/zich eenzaam voelen
Actie moment	2021 met doorloop in 2022 en 2023
Financiële bijdrage (begroot)	n.t.b.
Doel	Eenzame mensen motiveren om zelf aan de slag te gaan en weer contact te maken.

Activiteitenprogramma 'En nu ... Actie!'

lokaal preventieakkoord Koggenland 2021 t/m 2023

Groep II: Toekomstige activiteiten

Activiteiten die (verder) ontwikkeld/uitgewerkt/voorbereid worden

Gezonde Kinderopvang

Thema	Overgewicht
Actie inhoud	Inspiratiesessie Gezonde Kinderopvang en gastouders
Actie van wie (Vet is trekker)	Gemeente (JOGG) , GGDHN, RIVM, Jong Leren Eten e.a.
Actie voor wie	Ouders, kinderopvang, gastouders
Actie moment	2022
Financiële bijdrage (begroot)	€ 750,=
Doel	Van jongs af gezond eten en veel bewegen

30 dagen gezonder

Thema	Alle thema's uit het LPA
Actie inhoud	Voorlichting over voeding, beweging, alcohol, roken, ontspanning etc.
Actie van wie (Vet is trekker)	GGDHN , scholen, verenigingen, bedrijven
Actie voor wie	Kinderen, volwassenen, ouderen, scholen, bedrijven, verenigingen etc.
Actie moment	Maart 2022
Financiële bijdrage (begroot)	n.t.b.
Doel	Gezonde gewoonte(n) aanleren

Factsheet regionaal aanbod ondersteuning terugdringen alcoholgebruik

Thema	Alcohol
Actie inhoud	Ontwikkelen van factsheet/overzicht van mogelijkheden m.b.t. ondersteuning terugdringen alcoholgebruik
Actie van wie (Vet is trekker)	GGDHN , Brijder
Actie voor wie	Volwassenen (zwangeren, jongeren, volwassenen en ouderen), mantelzorgers, professionals in de zorg/welzijn
Actie moment	Tijdens Ikpas (januari 2022) onder de aandacht brengen
Financiële bijdrage (begroot)	n.t.b.
Doel	Ondersteuning bij terugdringen alcoholgebruik (vroegsignalering)

Vitaliteitssymposium

Thema	Borging
Actie inhoud	Symposium Vitaliteit
Actie van wie (Vet is trekker)	Gemeente en SSK , m.m.v. alle partners in het lokaal preventieakkoord en het lokaal sportakkoord
Actie voor wie	Inwoners, maatschappelijke organisaties, politieke partijen
Actie moment	Januari 2022
Financiële bijdrage (begroot)	€ 5.000,=
Doel	Borging lokaal preventieakkoord, bouwstenen voor bestuursperiode 2022-2026

Netwerken en bewegen

Thema	Bewegen, eenzaamheid
Actie inhoud	Ouderen die nauwelijks een sociaal netwerk hebben een 8 – 12 weken durend programma bieden (bridgen, breien of andere bezigheid waar belangstelling voor is). Vervolgens met de groep naar een eenvoudige beweegactiviteit gaan
Actie van wie (Vet is trekker)	SSK /sportverenigingen, wijksteunpunten, dorpshuizen
Actie voor wie	Ouderen
Actie moment	2022, 2023
Financiële bijdrage (begroot)	n.t.b. organisatiekosten
Doel	Sociaal netwerk ouderen; met elkaar bewegen

Zelfverzekerder leven

Thema	Beweegarmoede, overgewicht, weerbaarheid, eenzaamheid, veiligheid
Actie inhoud	Fittest en persoonlijk advies gevolgd door introductie beweegprogramma van 12 weken. Met aandacht voor sociale contacten tijdens en na het programma (b.v. voeding, gezamenlijk eten, rondleiding in supermarkt). Specifiek voor ouderen: valpreventie (aansluiting bij project van veiligheidsregio/GGD en huisartsenkoepel).
Actie van wie (Vet is trekker)	SSK /sportverenigingen, wijksteunpunten, ouderenverenigingen, Vrijwilligerspunt; GGDNH , huisartsenkoepel, ondernemers
Actie voor wie	65+
Actie moment	2022, 2023
Financiële bijdrage (begroot)	n.t.b. organisatiekosten
Doel	Inzicht in fitheid van inactieve inwoners, hen daarna in beweging brengen en met sociale contacten zelfverzekerder in het leven doen staan.

Gezonde leefstijl: jong beginnen

Thema	Overgewicht (jeugd), eenzaamheid (senioren)
Actie inhoud	Kennismaken met gezonde boodschappen doen. Gezond eten start met gezond kopen. Met die producten zelf koken/bakken in de keuken van een verzorgingshuis. Samen met de bewoners aan gezellig gedekte tafel opeten. Evalueren met de diëtiste, bewoners en school.
Actie van wie (Vet is trekker)	JOGG , basisscholen, Gezondheidscentrum (diëtiste), ouderenorganisaties, Vrijwilligerspunt, supermarkt, verzorgingshuizen
Actie voor wie	Leerlingen groepen 7 en 8 van de basisscholen
Actie moment	2022
Financiële bijdrage (begroot)	€ 500 per deelnemende basisschool
Doel	Educatie voor jeugd over gezonde voeding. Sociale contacten jeugd – senioren.

Het schoolplein is voor iedereen

Thema	Bewegen en ontmoeten
Actie inhoud	Het schoolplein is vaak te vinden in het centrum van het dorp en is bij uitstek geschikt om voor alle dorpingen een beweeg-samenkomplek te zijn. Inrichten met speel/fitnessstoestellen, vergroenen met bomen-planten, gras etc.
Actie van wie (Vet is trekker)	Gemeente , scholen, Doe-teams (in dorpen), SSK, lokale ondernemers
Actie voor wie	Leerlingen basisschool, dorpsinwoners
Actie moment	2022 en 2023
Financiële bijdrage (begroot)	n.t.b.
Doel	Groene en duurzame schoolpleinen als beweeg/ontmoetingsplek voor iedereen

Bewegen in ieder dorp

Thema	Overgewicht, bewegen, weerbaarheid, eenzaamheid
Actie inhoud	Aanleg openbare sport/beweegvoorzieningen in elk dorp dat tot de gemeente Koggenland behoort
Actie van wie (Vet is trekker)	Gemeente , SSK, Fit en Krachtig, Doe-teams in dorpen
Actie voor wie	Alle dorpsinwoners
Actie moment	2022 en 2023
Financiële bijdrage (begroot)	n.t.b.
Doel	Uitdagen van dorpsinwoners om meer te gaan bewegen dat vervolgens faciliteren

Een plek voor jezelf

Thema	Welbevinden, sociale veerkracht, depressie
Actie inhoud	Werkplekken buiten het huis realiseren, zodat de jongeren even van thuis weg kunnen zijn en elkaar in een veilige omgeving kunnen ontmoeten (JOP).
Actie van wie (Vet is trekker)	Jongerenwerk , Gemeente, Culturele / sportgelegenheden (i.s.m. SSK))
Actie voor wie	Jongeren
Actie moment	2021
Financiële bijdrage (begroot)	n.t.b.
Doel	Vinden van werkplekken met wifi, drinken, begeleiding

Spelen is van jongs af leuk

Thema	Overgewicht
Actie inhoud	Cursus waarin pedagogisch medewerkers in de kinderopvang en gastouders worden geschoold in het uitvoeren van een uitdagend speels- en beweegaanbod voor kinderen (0-4 jaar). De cursus is 2x 2 uur en is onderdeel van Gezonde Start Kinderopvang (landelijke training). Onderwerpen zijn spelen en bewegen met andersoortig materiaal, bewegen op muziek, kleine spelletjes en spelbeleving. Max 16 deelnemers per cursus.
Actie van wie (Vet is trekker)	JOGG , Kinderopvang, Gastouderbureau's, Beweegkriebels, Sportservice NH
Actie voor wie	Pedagogisch medewerkers in de kinderopvang, gastouders en kinderen 0-4 jaar.
Actie moment	Eén cursus in 2022 en één in 2023
Financiële bijdrage (begroot)	2022: € 1.000,= 2023: € 1.000,=
Doel	Uitdagend speel- en beweegaanbod kinderen 0-4 jaar

Lokaal preventie akkoord Koggenland 'Denken'

Koggenland vaart wel bij gezondheid!

1. Om te beginnen

Stapsgewijs wordt in Koggenland aan het lokaal preventiebeleid en de uitvoering daarvan gewerkt. De eerste stap is in de periode februari t/m april 2021 samen met een aantal partners gezet. Resultaat: overeenstemming over de inhoud, aanpak en het eerste concrete activiteitenprogramma. Bevestigd als 'Lokaal preventieakkoord Koggenland 1.0'. Hier blijft het niet bij, in de komende maanden wordt gewerkt aan de doorontwikkeling, de 2.0 – versie. Gepland is om die in september/oktober 2021 gereed te hebben en met alle partners officieel te ondertekenen.

2. Samenwerken

Wij, organisaties in het maatschappelijk domein, ondernemers en inwoners van Koggenland, maken afspraken om ons in de periode 2021 – 2023 gezamenlijk in te spannen om het voor de inwoners van Koggenland mogelijk te maken *zo lang mogelijk gezond te kunnen leven*. Daar dragen we aan bij met een preventieaanpak die gezondheidsproblemen (fysiek, mentaal, sociaal) helpt voorkomen. Ons motto daarbij is: 'Niet tobben over wat niet kan, maar genieten van wat wel kan'. Het concept van *positieve gezondheid*, gericht op het stimuleren van het vermogen van mensen om met fysieke, mentale en sociale uitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren, is de bril waardoor wij naar preventie kijken. Gezondheid is daarbij niet het domein van zorgprofessionals alleen, maar van ons allemaal. Van samenwerkende partners in meerdere domeinen, inwoners en ondernemers. Die samenwerking brengen we tot leven in ons lokaal preventieakkoord Koggenland (hierna: LPA). Op de volgende pagina's geven we aan hoe en waarmee we dat aanpakken.

3. Korte en lange termijn

Het LPA sluit inhoudelijk aan op het lokaal gezondheidsbeleid Koggenland 2018-2021, het lokaal sport-, beweeg- en preventieakkoord Koggenland 2020-2022, de JOGG-aanpak Koggenland 2020-2022 en het beleidsplan Sociaal Domein 2021-2024. Deze documenten deden voorwerk voor het LPA door het belang van preventie (op het gebied van roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik) te beschrijven en uitvoeringsvoorstellen te doen. In het lokaal sport-, beweeg- en preventieakkoord Koggenland staat het woord zelfs in de titel, terwijl er ook een hoofdstuk preventieacties is opgenomen! Onze ambitie is om de aanpak uit deze documenten en het lokaal preventieakkoord Koggenland in de periode 2021-2023 met elkaar te vervlechten. Om zodoende een versnipperde aanpak te vermijden en te komen tot *één krachtig leefstijlakkoord Koggenland* dat ook na 2023 wordt voortgezet.

De preventieaanpak in het LPA wordt concreet in acties voor de korte termijn (2021-2023). In die periode wordt echter ook nagedacht over acties op de lange(re) termijn. Als stip op de tijdbalk zetten we 2040, waarmee we aansluiten bij het nationaal preventieakkoord (daarin b.v. 2040 voor een rookvrije generatie). Voor ons is duidelijk dat het realiseren van preventiedoelstellingen op de thema's zoals verwoord in het nationaal preventieakkoord en aangevuld met (zie paragraaf 11) eigen Koggenlandse thema's, een langere adem vergt. Het gaat immers om leefstijlaanpassingen. Een mooie ambitie daarvoor: Vitaal Koggenland, gezonde generatie 2040. Met het LPA 2021-2023 zetten we de beweging daar naar toe in gang.

4. Kernteam

Voor het opstellen van het LPA is de aanpak van het lokaal sport-, beweeg- en preventieakkoord Koggenland herhaald. Met de vorming van een *kernteam* bestaande uit vertegenwoordigers van diverse maatschappelijke partners (professionals en vrijwilligers), ondernemers en inwoners. In dat team zijn kennis, ervaring en krachten gebundeld. *Samenwerking* is de rode draad.

Na de ondertekening van het LPA blijft het kernteam betrokken bij de uitvoering, het doorontwikkelen van de preventieaanpak, opstellen van activiteitenplannen, evaluaties en communicatie. Het team adviseert daarmee de gemeente Koggenland. De *verantwoordelijkheid voor de coördinatie van de uitvoering en ondersteuning* van het team is in handen van de gemeente Koggenland en de Stichting Sportraad Koggenland. GGDHN ondersteunt met advisering, onderzoek en monitoring.

De organisaties in het kernteam fungeren als ambassadeur van het LPA. Zij proberen enerzijds zoveel mogelijk organisaties uit de eigen netwerken mee te laten participeren in het LPA, en anderzijds hun netwerken zoveel mogelijk aan elkaar te verbinden. Dat maakt de basis van het LPA steviger en breder.

Kernteam Koggenland	
Laura Tiggelman	GGD Hollands Noorden
Mirjam Bedeke	GGD Hollands Noorden
Esther Burger	GGD Hollands Noorden/Jeugdbeleid/In control of alcohol en drugs
Esther Kleine Deters	GGD Hollands Noorden/Gezondheidsbevordering
Wouter Snoek	Sportraad Koggenland/Sport-, beweeg- en preventieakkoord Koggenland
Anita Schouten	Sportraad Koggenland
Natascha Rus	Vertegenwoordiging inwoners: Adviesraad Sociaal Domein
Tim Koning	Sportschool Fit en Krachtig
Auke Abbekerk	Vrijwilligerspunt Westfriesland
George Doorgeest	Gemeente/projectleider/sport
Judith Gielens	Gemeente/JOGG/gezondheid
Manuela de Man	Gemeente/Welzijn en zorg
Esther Koning	Gemeente/communicatie

5. Blijvende blik op preventie

In de gezondheidsaanpak is een beweging zichtbaar van curatief (achteraf, symptomen aanpakken) naar preventief (vooraf, oorzaken aanpakken). Versterkt door corona krijgt *preventie (ontwikkelen en behouden van een gezonde leefstijl)* steeds meer aandacht. Zie o.a. de nationale sport- en preventieakkoorden, landelijke en lokale gezondheidsnota's met hun bijbehorende uitvoeringsprogramma's, de SSK-nota sport en bewegen in Koggenland, en het sport-, beweeg en preventieakkoord Koggenland. Allen met onderbouwing van het belang van preventie, thema's die prioriteit krijgen en aanzet tot en ondersteuning van de aanpak. Een steun in de rug van dit LPA Koggenland.

Voor de uitvoering is inzet van toekomstbestendige maatschappelijke verenigingen/organisaties nodig, organisaties die hun maatschappelijke rol verbreden en verdiepen. Zij dragen bij aan een meer inclusieve samenleving waarin het belang van gezondheid, ontmoeting en bewegen, welzijn, onderwijs, cultuur en sport/bewegen voor de hele gemeenschap centraal staat. Met die sterke samenwerkende organisaties ontstaat het besef dat preventieve aanpak op onderwerpen uit het nationale en dit LPA vanzelfsprekend en structureel is.

6. Kader voor het LPA Koggenland

Een reeks (beleids)documenten vormt de basis¹ voor dit preventieakkoord. Het LPA Koggenland bouwt daarop de preventieaanpak als concreet en praktisch uitvoeringsdocument. Het LPA bevat daarom geen uitgebreide beleidsteksten, dat zou een herhaling van zetten zijn. Het kader voor het LPA wordt gevormd door kenmerken die ook leidend zijn in de basisdocumenten, het kernteam voegde er zelf nog een aantal aan toe.

Kenmerken van het lokaal preventieakkoord Koggenland

Conform de basisdocumenten

Het lokaal preventieakkoord Koggenland:

- Adviseert, stimuleert en ondersteunt het verkrijgen/behouden van een gezonde leefstijl van alle leeftijdsgroepen;
- Richt zich op de nationale thema's roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik;
- Werkt met een integrale en structurele aanpak;
- Is een samenwerking van publieke en private partners;
- Betreft inwoners bij (door)ontwikkelen en uitvoeren van het akkoord;
- Wordt verbonden met het lokaal sport- beweeg- en preventieakkoord Koggenland, het lokaal gezondheidsbeleid;
- Richt zich voor de uitvoering vooral op organisaties die zich ontwikkelen/ontwikkeld hebben tot organisaties met een brede maatschappelijke visie en rol;
- Zorgt voor blijvende effecten van de inspanningen door borging na 2023.

Eigen toevoegingen

Het lokaal preventieakkoord Koggenland:

- Is geen 'papieren tijger', het bevat concrete acties.
- Zet vooral in op versterking en verbreding van reeds bestaande activiteiten;
- Is gericht op achterliggende oorzaken van knelpunten (geen symptoombestrijding)
- Is geen 'subsidieloket' voor solitaire en eenmalige activiteiten;
- Richt zich ook op de lokale thema's dementie, drugs, weerbaarheid/sociale veerkracht, eenzaamheid;
- Legt waar mogelijk verbindingen tussen organisaties en thema's in het sociaal domein, onderwijs, wonen en veiligheid;
- Is een groeimodel: klein beginnen ('laaghangend fruit') om daarna te vernieuwen, verbreden en verdiepen;
- Stelt zich open voor nieuwe partners en initiatieven van inwoners;
- Speelt in op de actualiteit (in deze tijd b.v. corona en de effecten daarvan);
- Stimuleert en draagt bij aan de ontwikkeling van een totale gemeentelijke preventieaanpak en de uitvoering daarvan;
- Richt zich actief op het aanspreken van financiële bronnen, anders dan louter de landelijke en lokale overheid;
- Wordt ondersteund en gefaciliteerd door de gemeente Koggenland (o.a. met professionele coördinatie en ondersteuning via JOGG en de Stichting Sportraad Koggenland).

7. Actueel en flexibel

Dit plan van aanpak is in korte tijd en zonder fysieke bijeenkomsten (drie onlinesessies) door de partners ontwikkeld. Dat geeft uiteraard beperkingen. We noemen dit plan dan ook het 'voorlopig lokaal preventieakkoord Koggenland'. Het kernteam bouwt het vanaf mei 2021 verder uit, versterkt en verfijnt het tot het 'Preventieakkoord Koggenland 2.0'. Dat past in de beoogde werkwijze van het team om gedurende de looptijd 2021 – 2023 continu de vinger aan de pols te houden. Om op opgedane ervaringen, ontwikkelingen en nieuw ideeën in te spelen, nieuwe partners te betrekken, het plan verder te verrijken. Flexibiliteit en actualiteit staan daarmee hoog in het vaandel.

¹ Nationaal preventieakkoord – Lokaal gezondheidsbeleid Koggenland 2018-2021 – Nota sport en bewegen in Koggenland 2018 (Sportraad) - Lokaal sport- beweeg- en preventieakkoord Koggenland 2020-2022 – JOGG-aanpak Koggenland 2020-2022 - Landelijke nota gezondheidsbeleid 2020-2024 - Opdracht voor het lokaal preventieakkoord Koggenland – Preventieaanpak Goed leven in Nederland – Social Return on investment – Steunpakket sociaal en mentaal welzijn en gezonde leefstijl (Ministerie VWS)

Lokaal preventieakkoord Koggenland – Koggenland vaart wel bij gezondheid

Een voorbeeld van die actualiteit: op dit moment heeft de corona-epidemie grote invloed op de gezondheid, niet alleen fysiek maar zeker ook sociaal en mentaal. Activiteiten in het LPA kunnen bijdragen aan het dempen van corona-effecten en daarna een goede start in de na-coronatie tijd mogelijk te maken. Daarom gaan we zeker met het LPA gebruikmaken van het de mogelijkheden die 'Steunpakket sociaal en mentaal welzijn en gezonde leefstijl' van het ministerie van VWS biedt.

8. Preventieaanpak

Uit gegevens van GGD Hollands Noorden blijkt dat Koggenland het op de thema's uit het nationaal preventieakkoord (roken, overgewicht, problematisch alcoholgebruik) goed doet t.o.v. de andere gemeenten in de regio en landelijke cijfers. Toch is dat geen reden om achterover te leunen: om de huidige situatie minimaal te behouden moet blijvend ingezet worden op deze gezondheidsonderdelen. Bovendien streven we naar verdere verbetering.

Overgewicht		Roken*	
Leeftijdsgroep	Overgewicht	Voortgezet onderwijs:	
2 jr	5,0%	2,1 % rookt dagelijks	
3-4 jr	2,6%	3,4% rookt regelmatig	
5-6 jr	6,7%		
10-11 jr	12,0%	Jong volwassenen (16-25 jr)	
13-14 jr	12,1%	8,5% rookt dagelijks	
19-65 jr	43,7%	12,0% rookt regelmatig	
	Matig: 32,2%	Volwassenen (19-65 jr)	
	Ernstig: 11,5%	19,7 % rookt	
65+ jr	55,6%	2,7% is zware roker	
	Matig: 43,8%		
	Ernstig: 11,8%	65+	
		11,6% rookt	
		1,7% is zware roker	

Alcohol		
Leeftijdsgroep	Alcohol gedronken afgelopen maand	Overmatig alcohol gedronken afgelopen maand
Jongeren 2 ^e /4 ^e klas vo	33,7%	26,4%
Jong volwassenen 16-25 jr	87,8%	72,8%

Leeftijdsgroep	Drinkt alcohol	Drinkt overmatig alcohol	Zware drinker
Volwassenen 19-65 jr	93,2	18,8	27,5
65+	84,9	9,6	20,5

De preventieaanpak Koggenland richt zich op deze drie thema's uit het nationaal preventieakkoord Omdat er voor die thema's geen grote verschillen zijn tussen de diverse dorpen die tot de gemeente Koggenland behoren, worden de preventieactiviteiten voor die thema's dan ook op alle inwoners gericht. Het kernteam heeft op basis van eigen kennis en ervaringen als lokale thema's toegevoegd: drugs, weerbaarheid/sociale veerkracht en dementie.

Parapluthema's in de preventieaanpak Koggenland:

Roken, overgewicht, alcohol, drugs, weerbaarheid/sociale veerkracht en dementie.

Op deze thema's worden **preventieactiviteiten** ingezet voor alle inwoners of specifiek voor een gebied of doelgroep in Koggenland. Het Kernteam kan gedurende de looptijd van het LPA op basis van actualiteit andere keuzes maken.

9. Monitoring

De bovenstaande cijfers komen uit diverse Gezondheidsmonitoren van GGD Hollands Noorden. Deze wordt eens in de vier jaar geactualiseerd. In september 2021 komen nieuwe gegevens van de volwassenen- en ouderenmonitor en de jongvolwassenenmonitor beschikbaar. Recent zijn nieuwe gegevens van de klassen 2 en 4 vo gepresenteerd. Daarna blijft we met de preventieaanpak deze monitor volgen.

10. Signaleren en aanbieden

We willen natuurlijk dat activiteiten uit het LPA de juiste inwoners helpen en ondersteunen. Voor de effectiviteit moeten vraag en aanbod dan ook goed op elkaar aansluiten, is afstemming tussen signaleerders en activiteitenaanbieders nodig. Om dat voor elkaar te krijgen brengen enerzijds signaleerders (scholen, vakleerkrachten bewegingsonderwijs, kinderopvang, consultatiebureau, sport- en beweegaanbieders, buurtsportcoaches, jongeren- en ouderenwerkers, bewonersgroepen, huisartsen, fysiotherapeuten, diëtisten, bedrijven enz.) de vraag in beeld. Anderzijds bundelen activiteitenaanbieders (maatschappelijke organisaties, sport- en beweegaanbieders, gemeente, ondernemers enz.) hun activiteitenaanbod.

Een suggestie daarvoor is om in een themabijeenkomst (b.v. een speciaal ontmoetings/sportcafé, ook al als activiteit in het lokaal sport-, beweeg- en preventieakkoord Koggenland genoemd) signaleerders en aanbieders bijeen te brengen. Waar uitwisseling van vraag en aanbod kan plaatsvinden. Zodoende kan het doorverwijzen van signaleerder naar aanbieder vice versa op gang komen.

11. Vrijwilligers

Aandachtspunt bij alle mooie plannen is ondersteuning van vrijwilligers en organisaties die met vrijwilligers werken. Er wordt met activiteiten uit het LPA immers ook een beroep om inspanningen van hen gedaan, soms met een ander soort activiteit dan waar men ervaring in en kennis van heeft. Bijvoorbeeld om mensen met dementie te begeleiden, om eenzaamheid bespreekbaar te maken of om (zie paragraaf 9) de signaleerdersrol te kunnen vervullen. Met steun vanuit het LPA kan het Vrijwilligerspunt Westfriesland opleidingsactiviteiten voor vrijwilligers op gezondheidsthema's uitbreiden en versterken.

12. Communicatie

Voor draagvlak, participatie en uitvoering van het LPA is een gedegen communicatiestrategie nodig. Niet alleen voor communicatie binnen de kerngroep, maar ook voor communicatie met inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers, en het gemeentebestuur. Omdat het LPA niet alleen voor de korte termijn (2021-2023) bestemd is maar ook doorontwikkeld wordt voor de lange termijn, (zie paragraaf 2: stip op de horizon: 2040) is meer nodig dan een traditioneel communicatieplan. Het Kernteam ontwikkelt in de komende tijd de communicatiestrategie.

13. Financiën

Het rijk stelt een jaarlijks uitvoeringsbudget beschikbaar van € 20.000,- (in de periode 2021 – 2023, dus totaal € 60.000,-. De gemeente Koggenland doet daarvoor jaarlijks de aanvraag bij het ministerie van VWS. De financiële polsstok kan verder reiken door activiteiten te combineren met activiteiten uit het lokaal sport-, beweeg- en preventieakkoord Koggenland of door gebruik te maken van en te

Lokaal preventieakkoord Koggenland – Koggenland vaart wel bij gezondheid

zoeken naar andere subsidiebronnen (zoals het 'Steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl' van het ministerie van VWS; of ondersteuning door het bedrijfsleven). Het LPA fungeert niet als subsidieloket voor losse activiteiten van solitaire organisaties. Wel ondersteunt het activiteiten die, passend binnen het LPA, door minimaal drie samenwerkende organisaties (privaat en publiek) worden ontwikkeld en/of uitgevoerd. Het kernteam adviseert of er een bijdrage uit het uitvoeringsbudget aan een activiteit kan worden toegekend.

Vooraf heeft de gemeente Koggenland bepaald van het uitvoeringsbudget de ene helft onder te brengen bij SSK en de andere helft bij de gemeente (elk dus € 10.000,= per jaar). SSK richt zich op preventieactiviteiten via sport- en beweegaanbieders, de gemeente op activiteiten buiten de scope van sport en bewegen. De financiële afhandeling en eindverantwoordelijkheid ligt daarmee bij gemeente Koggenland en de Stichting Sportraad Koggenland.

14. Activiteiten

Onze hiervoor beschreven preventiegedachten concretiseren we in een reeks activiteiten. In die activiteiten maken we de verdeling:

I. Directe activiteiten, activiteiten die snel uitgevoerd kunnen worden; in ieder geval in 2021 voorbereid worden of starten met uitvoering/doorloop in 2022.

Het activiteitenaanbod begint niet 'op nul', de thema's uit het nationaal preventieakkoord en de in dit LPA toegevoegde thema's zijn al immers langer bekend en daar wordt b.v. ook al uit het lokaal gezondheidsbeleid, lokaal sport- beweeg- en preventieakkoord of JOGG-aanpak actie op ondernomen. Het LPA biedt mogelijkheden om deze bestaande activiteiten te versterken. Dat kan op vijf manieren (of combinaties daarvan):

1. Uitbreiden (activiteit aanbieden op meerdere locaties)
2. Intensiveren (activiteiten vaker aanbieden of de duur van de activiteit verlengen)
3. Verbreden (samenwerken met meer partners in de activiteit)
4. Vernieuwen (opzet van de activiteit aanpassen)
5. Promoten (opnemen activiteit in communicatieplan LPA)

Met het plukken van dit 'laaghangend fruit' starten we snel met de uitvoering van het LPA. Effecten daarvan zijn het breder bekend worden van het gedachtegoed van het LPA (zoals de samenwerkingsmogelijkheden van/met publieke en private partners), enthousiasme bij en volgende initiatieven van inwoners en organisaties (om ook te participeren) en het leren van ervaringen in de uitvoering (van belang voor het vervolg). De activiteiten in deze groep worden nog in 2021 uitgevoerd of starten in ieder geval in 2021 (eventueel met doorloop in 2022 of 2023).

Behalve om activiteiten voor alle inwoners in de gemeente, kan het ook gaan om **specifieke** activiteiten (gericht op een doelgroep of een gebied).

II. Toekomstige activiteiten; die nog ontwikkeld, uitgewerkt en voorbereid worden.

De effecten zoals genoemd bij de concrete activiteiten fungeren a.h.w. als ‘een steen die in het water wordt gegooid’. Na de start van versterkte concrete activiteiten (de plons) raken meer inwoners en organisaties enthousiast en betrokken, ontstaan vervolgens nieuwe ideeën en wordt het activiteitenaanbod daarmee uitgebreid (de golfslag). Het LPA stimuleert en ondersteunt deze creatieve beweging. Suggesties voor nieuwe activiteiten bevatten zeven ingrediënten:

1. Thema (waarop activiteit gericht is)
2. Organiserende partners (minimaal drie totaal, waarvan minimaal één publieke en één private partner)
3. Soort activiteit (doelgroep of doelgebied)
4. Inhoud (gegevens activiteit)
5. Tijdsplan (moment van uitvoering)
6. Ondersteuning (welke ondersteuning wordt uit het LPA gevraagd)
7. Doel (wat is het beoogd resultaat)

Een toekomstige activiteit die wellicht toch al op korte termijn kan worden gerealiseerd (in 2021) betitelen we ook nog als laaghangend fruit. De nadruk qua uitvoering zal echter gezien benodigde planvormings- en voorbereidingstijd meestal in 2022 en 2023 liggen.

Effect van toekomstige activiteiten met nieuwe/versterkte samenwerkingsverbanden is bredere worteling van de preventieaanpak. Gedeelde kennis, groeiend vertrouwen en samenwerkingsbereidheid bij partners uit verschillende domeinen vormen daarna een solide basis voor succesvol vervolg van de preventieaanpak na 2023 (borging).

Aanpassingen

In dit lokaal preventieakkoord Koggenland 1.0 is een lijst met **Directe** en een lijst met **Toekomstige** activiteiten opgenomen. Beide kunnen gedurende de looptijd van het akkoord door het Kernteam aangevuld of aangepast worden. B.v. vanwege nieuwe ideeën of toetreden van nieuwe partners, nieuwe samenwerkingsverbanden, actuele ontwikkelingen of opgedane ervaringen met activiteiten.

15. Vervolg

Onze aanpak is in korte tijd (medio februari t/m medio april) tot stand gekomen, door corona zonder fysieke bijeenkomsten. Daardoor is het mogelijk om met het lokaal preventieakkoord Koggenland 1.0 het uitvoeringsbudget 2021 via VNG (advies) tijdig bij het ministerie van VWS aan te vragen en direct met de uitvoering te starten. In de komende maanden zorgt het Kernteam voor verdere invulling en verdieping. Worden er meer partners bij het LPA betrokken en wordt het activiteitenprogramma verder uitgebreid. Ook gaan we meteen al aan de slag met de uitvoering van een aantal directe activiteiten. Naar verwachting wordt het lokale preventieakkoord Koggenland 2.0 in september/oktober 2021 met alle partners ondertekend.

Koggenland, 26 april 2021

Lokaal preventieakkoord Koggenland – Koggenland vaart wel bij gezondheid